

Forslag

til

Lov om vandforsyning m. v.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 26. maj 1978).*)

Kapitel 1.

Lovens formål m. v.

§ 1. Loven har til formål at sikre

1) at udnyttelsen af vandforekomster sker efter en samlet planlægning og efter en samlet vurdering af de hensyn, der er nævnt i § 2,

2) en samordning af den eksisterende vandforsyning med henblik på en hensigtsmæssig anvendelse af vandforekomsterne,

3) en planmæssig udbygning og drift af en tilstrækkelig og kvalitetsmæssig tilfredsstillende vandforsyning.

§ 2. Ved administrationen af loven skal der lægges vægt på vandforekomsternes omfang, på befolkningens og erhvervslivets behov for en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning, på miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse, herunder bevarelse af omgivelsernes kvalitet, og på anvendelse af råstofforekomster.

§ 3. Ved grundvand forstås i denne lov vand, som gennem brønde, borerer eller kildevæld indvindes eller kan indvindes fra undergrunden.

Stk. 2. Ved overfladevand forstås vand i vandløb, herunder søer, damme, kanaler, rørlagte vandløb og drænledninger.

Stk. 3. Ved almene vandforsyningsanlæg forstås anlæg, som forsyner eller har til formål at forsyne mindst 10 ejendomme.

Lovforslag. Folketingsåret 1977-78.

Miljømin. j. nr. D 22002-1.

Kapitel 2.

Almindelige bestemmelser.

§ 4. Såfremt en sag, der efter loven hører under et amtsråd, berører vandforsyningsforholdene i en anden amtskommune, skal der forhandles mellem amtsrådene. Opnås der herefter ikke enighed mellem de to amtsråd, afgøres sagen af miljøministeren.

Stk. 2. Såfremt en sag, der efter loven henhører under en kommunalbestyrelse, berører vandforsyningsforholdene i en anden kommune, skal der forhandles mellem kommunalbestyrelserne. Opnås der herefter ikke enighed mellem de to kommunalbestyrelser, afgøres sagen af miljøministeren.

§ 5. I hovedstadsområdet varetager hovedstadsrådet de opgaver, som ved loven er henlagt til amtsrådene.

§ 6. Miljøministeren kan efter forhandlinger med de kommunale organisationer fastsætte regler om, i hvilket omfang de beføjelser, der efter kapitel 4, 6 og 8 er henlagt til amtsrådet, kan udøves af kommunalbestyrelsen, når der foreligger godkendte planer.

§ 7. Miljøministeren kan i konkrete sager af vidtrækkende betydning bestemme, at en afgørelse skal træffes af ham eller af miljøstyrelsen i stedet for af hovedstadsrådet, amtsrådet eller kommunalbestyrelsen.

*) Se FT: 4107, 5401, 10715, 11143; A. 2881; B. 1139. Lov nr. 299 af 8. juni 1978.

39 Vedtagne lovforslag m. m. (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

§ 8. Miljøministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes behandling af sager efter loven, herunder om de oplysninger, som ansøgninger skal indeholde, og om de vilkår, som tilladelser skal indeholde. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at myndigheder, grundejere og brugere skal inddrages i sagernes behandling.

§ 9. Sager, der efter loven henhører under en landvæsensret, behandles af landvæsenskommissioner og overlandvæsenskommissioner efter lov om landvæsensretter.

Stk. 2. Sager efter stk. 1 om hovedstadsområdet vandforsyning behandles dog i 1. instans af en særlig landvæsenskommission bestående af en formand og to landvæsenskommissærer. De to landvæsenskommissærer udmeldes for hver sag af formanden, således at den ene udmeldes blandt et antal landvæsenskommissærer, der udnævnes af miljøministeren efter indstilling fra hovedstadsrådet, medens den anden udmeldes blandt kommissærer fra det område, som sagen navnlig vedrører. Hovedstadsrådet varetager for den særlige kommission de opgaver, som efter lov om landvæsensretter er henlagt til amtsrådet. I øvrigt finder lov om landvæsensretter tilsvarende anvendelse.

Kapitel 3.

Kortlægning og planlægning.

§ 10. Amtsrådet foretager inden for amtskommunens område med bistand fra kommunalbestyrelserne en kortlægning af vandforekomsternes beliggenhed, størrelse og kvalitet og gennemfører på grundlag heraf undersøgelser og beregninger af de vandmængder, der vil være til rådighed for vandindvinding.

§ 11. På grundlag af kortlægningen og under hensyn til den igangværende og forventede erhvervs- og befolkningsudvikling udarbejder amtsrådet efter forhandling med kommunalbestyrelserne en plan for den fremtidige vandindvinding.

Stk. 2. I vandindvindingsplanen fastsættes retningslinjer for, hvorledes de enkelte dele af amtskommunen skal forsynes med vand, og hvorfra vandet skal indvindes, samt

hovedprincipper for behandling og fremføring af vand. Der angives herunder en tidsfølge for udbygning og etablering af vandforsyningsanlæg.

Stk. 3. Vandindvindingsplaner skal forelægges miljøministeren til godkendelse.

§ 12. Amtsrådene og kommunalbestyrelserne i hovedstadsområdet yder bistand til hovedstadsrådets planlægningsvirksomhed.

§ 13. Indtil en godkendt vandindvindingsplan foreligger, kan amtsrådet efter forhandling med kommunalbestyrelserne udarbejde delplaner.

Stk. 2. Amtsrådet kan efter forhandling med kommunalbestyrelserne udarbejde ændringer og tillæg til en godkendt vandindvindingsplan, indtil tilvejebringelsen af en ny vandindvindingsplan findes påkrævet.

Stk. 3. Delplaner, ændringer og tillæg skal forelægges miljøministeren til godkendelse. Ministeren kan pålægge amtsrådet at udarbejde delplaner, ændringer og tillæg.

§ 14. Kommunalbestyrelsen udarbejder planer for, hvorledes vandforsyningen skal tilrettelægges, herunder hvilke anlæg forsyningen skal bygge på og hvilke forsyningsområder de enkelte anlæg skal have. En vandforsyningsplan kan helt eller delvis udarbejdes i samarbejde med andre kommuner.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan udarbejde delplaner samt ændringer og tillæg til planerne.

Stk. 3. Planer samt ændringer og tillæg til planerne skal forelægges amtsrådet til godkendelse.

Stk. 4. Amtsrådet kan pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde delplaner samt ændringer og tillæg til planer.

§ 15. Miljøministeren kan udarbejde landsplaner for vandindvinding og vandforsyning, som skal lægges til grund ved behandling af sager efter denne lov.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at kortlægning og planlægning skal foretages af flere amtsråd i fællesskab.

§ 16. Miljøministeren kan fastsætte regler for kortlægningens og planlægningens udførelse, herunder fastsætte tidsfrister for

gennemførelsen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, i hvilket omfang interesserede grundejere og myndigheder ved afholdelse af møder eller på anden måde skal inddrages i forberedelsen af planlægningen, og om planernes offentliggørelse.

Stk. 2. Opstår der uenighed om fordelingen af udgifterne ved amtsrådets eller kommunalbestyrelsens planlægningsvirksomhed, afgøres spørgsmålet af ministeren.

§ 17. Amtsrådets og kommunalbestyrelsens administration af loven må ikke stride mod godkendte planer.

Kapitel 4.

Vandindvinding og vandindvindingsanlæg.

§ 18. Grundvand og overfladevand må ikke indvindes uden tilladelse.

Stk. 2. Enhver grundejer, hvis ejendom er beliggende uden for et alment vandforsyningsanlægs naturlige forsyningsområde, er, medmindre der må antages at være nærliggende fare for, at vandet ikke vil opfylde de fastsatte krav til kvaliteten af drikkevand eller i øvrigt vil blive sundhedsfarligt, berettiget til at indvinde grundvand på egen grund til brug i husholdning, jfr. dog § 29.

Stk. 3. Endvidere kan bredejere uden tilladelse indvinde overfladevand til kreaturvanding.

§ 19. Kommunalbestyrelsen kan meddele tilladelse til indvinding af grundvand til:

1) Anlæg med en årlig indvinding på højst 3000 m³, herunder dog ikke anlæg til vanding af landbrugsafgrøder. Tilladelse til anlæg, der højst forsyner 4 husstande med vand til brug i husholdning og almindeligt landbrug kan kun nægtes, hvis det er praktisk muligt at skaffe ejendommen eller ejendommene en anden hensigtsmæssig vandforsyning på økonomisk rimelige vilkår, eller hvis der må antages at være nærliggende fare for, at kvaliteten af vandet i den ønskede vandforsyning ikke vil opfylde de fastsatte krav til kvaliteten af drikkevand eller i øvrigt vil blive sundhedsfarlig.

2) Vandforsyningsanlæg for mindre bebyggelser på landet, for så vidt anlægget kan forsyne hele bebyggelsen og indvindingen højst udgør 6000 m³ årligt.

§ 20. Amtsrådet meddeler tilladelse til vandindvinding, der ikke omfattes af § 19.

§ 21. Vandindvindingsanlæg må ikke etableres eller på væsentlig måde udbedres eller ændres, før kommunalbestyrelsen eller amtsrådet, jfr. §§ 19 og 20, har meddelt tilladelse hertil.

Stk. 2. En brønd eller boring kan dog uden tilladelse etableres inden for en afstand af 5 m fra det hidtidige indvindingssted samt udbedres eller ændres, når dette er nødvendigt for at opretholde en eksisterende vandforsyning. Anmeldelse herom skal indgives til kommunalbestyrelsen eller amtsrådet, jfr. §§ 19 og 20, inden arbejdet påbegyndes.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 2 kan kommunalbestyrelsen eller amtsrådet, jfr. §§ 19 og 20, bestemme, at etablering, udbedring eller ændring af en brønd eller boring kun må ske, når der er meddelt tilladelse hertil efter stk. 1.

§ 22. Tilladelser til vandindvinding meddeles for et bestemt tidsrum, som højst kan være 30 år. Tilladelser til indvinding af vand til vanding af landbrugsafgrøder og til dambrug kan dog med hensyn til grundvand højst gives for et tidsrum af 15 år og med hensyn til overfladevand højst for et tidsrum af 10 år.

Stk. 2. Når en vandindvindingstilladelse bortfalder som følge af en tidsbegrænsning, skal en ny tilladelse meddeles i det omfang, der fortsat er behov for vandindvinding, medmindre samfundsmæssige hensyn, jfr. §§ 1 og 2, er til hinder herfor.

Stk. 3. En tilladelse skal angive indvindings mængde og formål og fastlægge omfanget af de undersøgelser og målinger, anlæggets ejer skal foretage for at skaffe grundlag for bedømmelsen af eventuelle skader på omgivelserne som følge af ændringer af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m. v.

Stk. 4. En tilladelse efter § 19, nr. 2, og § 20 til indvinding af grundvand skal angive en tilladelig vandspejlsænkning eller eventuelt en tilladelig vandmængde pr. time. For indvinding af overfladevand fastsættes en tilladelig vandmængde pr. time, og tilladelsen kan indeholde oplysning om den minimumsvandføring eller minimumsvand-

stand, som amtsrådet kan kræve opretholdt.

§ 23. Ejeren af et vandindvindingsanlæg, der omfattes af § 20, er erstatningspligtig for skade, som voldes i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden under prøveboringer og prøvepumpninger og under anlæggets udførelse og drift. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, for så vidt skaden kan tilregnes den skadelidte selv eller er en følge af særlige forhold på skadelidtes ejendom, som han findes at burde bære risikoen for.

Stk. 2. Ejeren af et vandindvindingsanlæg, der omfattes af § 20, er endvidere erstatningspligtig for skade, som voldes i bestående forhold ved forandring af vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m. v. under anlæggets udførelse og drift, medmindre andet følger af andre retsregler. Bestemmelsen i stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. I mangel af enighed afgøres erstatningsspørgsmål af landvæsensretten. Lov om offentlige veje §§ 63-64 finder tilsvarende anvendelse. Amtsrådet bestemmer, om vandindvindingsanlægget skal anses som rekvirent med hensyn til en erstatningssag, som indbringes for landvæsenskommissionen.

§ 24. Overlandvæsenskommissionen kan optage et endeligt afgjort erstatningsspørgsmål til fornyet bedømmelse, når der af ansøgeren er tilvejebragt en meget stor sandsynlighed for, at den tidligere sag uden ansøgerens fejl har foreligget urigtigt oplyst, og for, at der nu foreligger oplysninger, som vil medføre et væsentligt forskelligt resultat.

Kapitel 5.

Anden indvinding og bortledning af vand.

§ 25. Indvinding af vand til drikkevandsforsyning gennem afsaltning af havvand og levering af drikkevand fra udlandet må ikke ske uden tilladelse fra miljøministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om indvinding af havvand til andre formål.

Stk. 3. Levering af grundvand og overfladevand til udlandet må ikke ske uden tilladelse fra ministeren.

§ 26. Ved bygge- og anlægsarbejder, gravning af ler, grus, brunkul, kridt m. v. må bortledning af grundvand eller anden sænkning af grundvandsstanden ikke ske uden tilladelse. Tilladelsen meddeles af kommunalbestyrelsen, såfremt bortledningen m. v. må antages højst at udgøre 6.000 m³ årligt, og ellers af amtsrådet, jfr. dog § 27.

Stk. 2. Tilladelse til bortledning er dog ikke nødvendig, når bortledningen må antages at blive af højst 2 års varighed, når bortledningen hvert af disse år må antages højst at omfatte 100.000 m³ grundvand, og når der endvidere ikke inden for 300 m fra bortledningsanlægget findes anlæg til indvinding af grundvand, der efter deres art er omfattet af § 20. Bortledning kan endvidere foretages uden tilladelse, når der opstår mulighed for skade på bestående vej- og jernbaneanlæg.

Stk. 3. En tilladelse kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis de forudsætninger, som lå til grund for afgørelsen, viser sig urigtige eller ændres væsentligt.

Stk. 4. Sænkning af grundvandsstanden, der foretages i dyrkningsøjemed efter vandløbslovens regler, omfattes ikke af stk. 1-3.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-3 medfører ingen ændringer i de beføjelser, der i byggelovgivningen er tillagt bygningsmyndighederne.

§ 27. Bortledning af grundvand eller anden sænkning af grundvandsstanden, der foretages i forbindelse med statslige bygge- og anlægsarbejder, må kun ske efter forudgående forhandling med amtsrådet, jfr. dog § 26, stk. 2. Opstår der mellem den statslige anlægsmyndighed og amtsrådet uenighed om, hvilke foranstaltninger der skal foretages af hensyn til vandforsyningsforholdene, afgøres spørgsmålet af miljøministeren.

§ 28. Den, for hvis regning eller i hvis interesse bortledning m. v. foretages, er erstatningspligtig for skade, som voldes i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m. v. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, for så vidt skaden kan tilregnes den skadelidte selv eller er en følge af særlige forhold på skadelidtes ejen-

dom, som han findes at burde bære risikoen for.

Stk. 2. I mangel af enighed afgøres erstatningsspørgsmålet af landvæsen retten. Lov om offentlige veje §§ 63-64 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. For anlæg, der omfattes af § 26, stk. 4, afgøres erstatningsspørgsmålet efter vandløbslovens regler.

Kapitel 6.

Ændring i og bortfald af retten til vandindvinding.

§ 29. Kommunalbestyrelsen kan for områder, hvor vandforsyningen ud fra en samlet vurdering ikke findes tilfredsstillende, udarbejde planer for og overslag over udgifterne ved udførelse af et alment vandforsyningsanlæg.

Stk. 2. Amtsrådet afgør herefter, om vandforsyningsanlægget skal gennemføres, i hvilket omfang bestående og fremtidig vandforsyning inden for området skal ske fra anlægget, på hvilke vilkår tilslutning til anlægget skal ske, og om anlægget skal gennemføres som kommunalt anlæg eller som andelsselskab eller interessentskab.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan udarbejde planer for og overslag over udgifterne ved et områdes tilslutning til et bestående alment vandforsyningsanlæg. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Amtsrådet kan på eget initiativ rejse spørgsmål om gennemførelsen af fælles vandforsyning som nævnt i stk. 2 og 3 og kan i den forbindelse pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde planer og overslag.

§ 30. Grundejere, der efter § 29 må opføre med benyttelsen af egen vandforsyningsboring, har krav på erstatning for udgifterne ved tilslutningen til det fælles anlæg. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde under hensyn til anlæggets alder, eller hvis ejendommens hidtidige vandforsynings- og spildevandsforhold ikke var lovlige eller kvalitetsmæssigt tilfredsstillende. Erstatningen kan afkortes med den forøgelse i værdi, som tilslutningen til det fælles anlæg måtte tilføre ejendommen.

Stk. 2. I mangel af enighed afgør landvæsen retten, i hvilket omfang der skal betales erstatning, og i hvilket omfang erstatningen skal betales henholdsvis af kommunen og af de interesserede grundejere. Lov om offentlige veje §§ 63 og 64 finder tilsvarende anvendelse.

§ 31. Såfremt en almen vandforsyning som nævnt i § 29 gennemføres, fordi det må forventes, at driften af et vandindvindingsanlæg eller en virksomhed helt eller delvis vil gribe ind i grundvandsforholdene for en bebyggelse, skal ejeren af vandindvindingsanlægget og virksomheden betale erstatning i form af tilskud til oprettelsen af den almen vandforsyning.

Stk. 2. I mangel af enighed afgør landvæsen retten, i hvilket omfang der skal betales tilskud. Lov om offentlige veje §§ 63 og 64 finder tilsvarende anvendelse.

§ 32. Amtsrådet kan helt eller delvis tilbagekalde indvindingstilladelsen til et privat alment vandforsyningsanlæg, når vægtige grunde taler for, at anlægget videreføres af kommunen, eller at forsyningen helt eller delvis overtages af et kommunalt anlæg. Amtsrådet træffer bestemmelse om den fremtidige vandforsyning af de pågældende forbrugere, herunder om vilkårene for forsyningen. Ejeren af vandforsyningsanlægget kan forlange, at det gøres til et vilkår for tilbagekaldelsen, at kommunen overtager anlægget med grund og ledningsnet efter § 37 i det omfang, ejeren ikke fremtidig kan udnytte de pågældende værdier på hensigtsmæssig måde.

Stk. 2. Amtsrådet kan helt eller delvis tilbagekalde indvindingstilladelsen til et vandforsyningsanlæg, når tilbagekaldelsen skønnes nødvendig for at imødekomme en ny ansøgning om indvindingstilladelse fra et offentligt alment vandforsyningsanlæg, der skønnes at have væsentlig større betydning for en hensigtsmæssig vandforsyning end det anlæg, hvis tilladelse der gøres indgreb i. Tilbagekaldelsen kan betinges af, at der skaffes anlæggets ejer tilladelse til vandindvinding andetsteds, eller at kommunen leverer vand. Vedrører den nye ansøgning indvinding af overfladevand, kan amtsrådet på samme måde gøre indgreb i andre rettigheder til benyttelse af overfladevand, for så

vidt rettighederne ikke hviler på særlig adkomst.

Stk. 3. Amdsrådet kan helt eller delvis tilbagekalde indvindingstilladelser, når væsentlige samfundsmæssige hensyn, jfr. § 2, gør det nødvendigt, at indvindingstilladelser i et område ikke udnyttes fuldt ud.

Stk. 4. Spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal betales erstatning i anledning af ændringen eller tilbagekaldelsen, afgøres af landvæsensretten. Lov om offentlige veje §§ 63-64 finder tilsvarende anvendelse.

§ 32. Sker der væsentlig ændring i formålet med en vandindvinding, skal indehaveren af tilladelsen indbringe spørgsmålet om fortsat vandindvinding for den myndighed, der kan meddele tilladelse til den ændrede vandindvinding.

Stk. 2. En tilladelse til vandindvinding kan også udnyttes af fremtidige ejere af vedkommende ejendom, når formålet med vandindvindingen ikke ændres væsentligt. Overdragelse af en vandindvindingstilladelse, der tjener til almen vandforsyning, kræver dog ny tilladelse, medmindre overdragelse sker til det offentlige eller til et andelsselskab eller interessentskab af forbrugere.

§ 34. En tilladelse til vandindvinding kan ændres eller tilbagekaldes uden erstatning, hvis tilladelsen er givet på grundlag af urigtige oplysninger af væsentlig betydning, eller hvis vilkårene for tilladelsen tilsidesættes.

§ 35. En tilladelse til vandindvinding kan tilbagekaldes uden erstatning, når indvinding ikke er sket inden for et sammenhængende tidsrum af 5 år.

§ 36. Medfører bortfaldet af en tilladelse til indvinding, at en vandforsyningsbrønd eller -boring bliver overflødig, eller har ejendommen samtidig en anden vandforsyning, som i det væsentlige kan erstatte forsyningen fra brønden eller boringen, kan kommunalbestyrelsen eller amtsrådet påbyde, at brønden tilkastes eller boringen lukkes. Miljøministeren kan give regler om fremgangsmåden ved tilkastning og lukning.

Kapitel 7.

Ekspropriation og aftaler om fast ejendom.

§ 37. Til fordel for et offentligt vandforsyningsanlæg kan der, når der er givet tilladelse til anlægget, ved ekspropriation

1) erhverves ejendomsret til arealer, bygninger og indretninger, der er fast knyttet til arealer eller bygninger, samt tilhører her-til,

2) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i ejernes rådighed eller erhverves ret til at udøve en særlig råden over faste ejendomme, herunder til at udføre prøveboringer og prøvepumpninger,

3) endeligt eller midlertidigt ske erhvervelse eller ophævelse af eller foretages begrænsninger i brugsrettigheder, servitutrettigheder samt andre rettigheder over faste ejendomme,

4) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i eller foretages ophævelse af rettigheder til benyttelse af overfladevand, når benyttelsen hviler på særlig adkomst.

Stk. 2. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 1, bortfalder alle rettigheder over det eksproprierede, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 2, skal rettigheder over fast ejendom, der stiftes ved ekspropriationen, respekteres af indehaveren af alle rettigheder over ejendommen, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde.

§ 38. Til fordel for et privat vandforsyningsanlæg kan der, når almenvellet kræver det og der er givet tilladelse til anlægget, ved ekspropriation pålægges faste ejendomme rådighedsindskrænkninger med henblik på ledningsføring. Bestemmelsen i § 37, stk. 2, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 39. Staten, amtskommunerne og kommunerne kan på fremmed grund lade foretage alle opmålinger, nivellementer, pejlinger og andre tekniske forarbejder og undersøgelser, som er nødvendige for udarbejdelsen af planer for vandforsyningsanlæg eller for beskyttelsen af vandet mod forurening. Bestemmelsen omfatter dog ikke boring efter vand.

Stk. 2. Samme ret tilkommer efter fornøden sikkerhedsstillelse og efter bemyndigel-

se fra kommunalbestyrelsen private almene vandforsyningsanlæg.

Stk. 3. Mindst to uger forud skal der gives skriftlig meddelelse til ejere og brugere af vedkommende ejendom eller, hvis dette ikke er muligt, ske offentliggørelse i et eller flere af de lokale blade.

Stk. 4. De skader og ulemper, der forvoldes ved foranstaltningerne, skal erstattes, eventuelt i forbindelse med en efterfølgende ekspropriation. I mangel af enighed fastsættes erstatningen af landvæsensretten.

§ 40. Beslutningen om ekspropriation træffes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Miljøministeren kan bestemme, at beslutning om ekspropriation træffes af amtsrådet efter forhandling med de berørte kommunalbestyrelser.

Stk. 3. Lov om offentlige veje §§ 47-49 finder tilsvarende anvendelse.

§ 41. Skal der til fordel for samme anlæg samtidig ske ekspropriation i flere amtskommuner, kan miljøministeren bestemme, at ekspropriationen skal ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

§ 42. Erstatning for ekspropriation fastsættes efter lovgivningens almindelige regler.

Stk. 2. For ekspropriationer efter § 40 finder lov om offentlige veje § 51, stk. 3-6, og §§ 63-64 tilsvarende anvendelse. I mangel af enighed fastsættes erstatningerne af landvæsensretten. Såfremt aftale om erstatningens størrelse ikke er opnået inden 8 uger efter, at beslutningen om ekspropriation er truffet, eller, hvis denne er påklaget, inden 4 uger efter den endelige afgørelse, påhviler det den, til hvis fordel ekspropriationen er sket, at indbringe erstatningsspørgsmålet for landvæsenkommissionen.

§ 43. Træffes der i stedet for ekspropriation en aftale om erhvervelse af ret over fast ejendom, kan aftalen tinglyses på vedkommende ejendom med prioritet forud for alle rettigheder i ejendommen.

Stk. 2. Med hensyn til udbetalingen af det aftalte beløb finder § 64 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.

§ 44. Landbrugsministeren, henholdsvis justitsministeren, kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved matrikulære, henholdsvis tinglysningsmæssige, berigtigelser, der foranlediges af ekspropriationer, der er omfattet af denne lov, eller af aftaler efter § 43.

Kapitel 8.

Forsyningspligt m. v.

§ 45. Almene vandforsyningsanlæg er forpligtet til på rimelige vilkår at overtage forsyningen af samtlige ejendomme inden for anlæggets naturlige forsyningsområde. Amtsrådet kan pålægge andre vandforsyningsanlæg, der allerede forsyner flere ejendomme, at forsyne yderligere ejendomme inden for samme bebyggelse.

Stk. 2. Uoverensstemmelser om omfanget af og vilkårene for forsyningspligten afgøres af amtsrådet.

Stk. 3. Hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til den planmæssige udbygning af vandforsyningen og en hensigtsmæssig anvendelse af de eksisterende vandforekomster, kan amtsrådet foretage ændringer i eller sammenlægning af forsyningsområder for almene vandforsyningsanlæg.

§ 46. Amtsrådet kan, hvis det skønnes nødvendigt, pålægge et kommunalt alment vandforsyningsanlæg leveringspligt til bestemte områder.

Stk. 2. Ved pålæg til en kommune om levering til områder uden for kommunen skal den leverende kommune i økonomisk henseende holdes skadesløs i alle forhold vedrørende leveringspligten, herunder for alle udgifter ved anskaffelse af de anlæg m. v., der er nødvendige for leveringen, og udgifterne i øvrigt ved fremskaffelse og levering af vandet.

Stk. 3. Opstår der i forbindelse med levering af vand fra en kommunes vandforsyning til en anden kommunes vandforsyning uenighed om leveringsprisen, afgøres spørgsmålet af amtsrådet.

§ 47. Hvis det skønnes nødvendigt for at sikre en rimelig vandforsyning, kan amtsrådet pålægge udbygning af allerede eksisterende almene vandforsyningsanlæg og fastsætte vilkårene i denne forbindelse.

Stk. 2. Hvis et privat alment vandforsyningsanlæg ikke mener at kunne opfylde et pålæg om udbygning, kan det kræve sig overtaget af kommunen. Vilkårene for overtagelsen fastsættes i mangel af enighed af amtsrådet.

§ 48. Hvis det skønnes nødvendigt for at sikre en planmæssig udbygning af vandforsyningen og sikre en hensigtsmæssig anvendelse af de eksisterende vandforekomster til drikkevandsforsyning, kan amtsrådet påbyde kommunalt samarbejde om vandforsyningen, ligesom amtsrådet kan påbyde samarbejde mellem kommunale og private almene vandforsyningsanlæg og mellem private almene vandforsyningsanlæg.

Stk. 2. Vilkårene i forbindelse med samarbejdet fastsættes af amtsrådet efter forhandling med de berørte parter.

Stk. 3. Såfremt samarbejdet skal omfatte almene vandforsyningsanlæg i flere amtskommuner, afgøres sagen af amtsrådene i forening. Opnås der ikke enighed mellem amtsrådene, afgøres sagen af miljøministeren.

Kapitel 9.

Forholdet mellem et alment vandforsyningsanlæg og forbrugerne.

§ 49. Kan en ejendom forsynes med vand fra en forsyningsledning, som et alment vandforsyningsanlæg har ført forbi ejendommen, har ejendommens ejer ret til at få vand til almindelig brug indlagt i ejendommen.

§ 50. Vandindlæg i de enkelte ejendomme skal udføres og benyttes på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening af vandet eller på anden måde voldes ulemper. Ejendommens ejer skal lade foretage de foranstaltninger, som anlægget i den anledning pålægger ham.

Stk. 2. Ejendommens ejer skal sørge for, at vandindlægget holdes forsvarligt ved lige, og at enhver mangel snarest bliver afhjulpnet.

§ 51. Vand fra et alment vandforsyningsanlæg må, bortset fra brand eller andre nødstilfælde, ikke benyttes til andet formål eller i større mængder end tilladt af anlæg-

get. Spild af vand ved mangelfuld lukning af vandhaner eller ved anden uforsvarlig adfærd skal undgås. Vand, der er forbrugt eller gået til spilte som nævnt ovenfor, kan forlanges betalt af ejendommens ejer, således at vandmængden om nødvendigt fastsættes efter anlæggets skøn.

Stk. 2. Den, der modtager vand fra et alment vandforsyningsanlæg, kan ikke forlange erstatning for svigtende levering som følge af utilfredsstillende trykforhold i forsyningsledninger, mangler ved anlægget og disses afhjælpning eller vedligeholdelsesarbejder vedrørende anlægget.

§ 52. Almene vandforsyningsanlæg kan, når anlæggets drift eller hensynet til vandforekomsterne skønnes at gøre det nødvendigt, træffe bestemmelse om indskrænkning af vandforbruget, herunder med hensyn til vanding af haver i tørkeperioder.

Stk. 2. Amtsrådet kan pålægge almene vandforsyningsanlæg at træffe sådan bestemmelse.

§ 53. Kommunalbestyrelsen fastsætter anlægs- og driftsbidrag ved levering af vand fra den kommunale vandforsyning. Anlægs- og driftsbidrag til andre almene vandforsyningsanlæg skal godkendes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vandet forbruges, efter indstilling fra anlæggets ejer.

Stk. 2. Når en ny forsyningsledning til kommunal vandforsyning etableres, kan der pålægges grundejere, til hvis ejendomme der kan leveres vand til almindelig brug, bidrag til ledningsanlægget og til eventuel stikledning og stophane. For andre almene vandforsyningsanlæg kan kommunalbestyrelsen godkende, at der pålægges sådanne bidrag.

Stk. 3. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til at pålægge bidrag efter stk. 2, herunder om at grundejerne under nærmere betingelser kan opnå midlertidig fritagelse for betaling af bidrag.

Stk. 4. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indberetning vedrørende vandpriser.

§ 54. Bidrag efter § 53, stk. 1 og 2, til offentlige almene vandforsyningsanlæg og forskudsvis afholdte udgifter vedrørende en ejendoms vandindlæg påhviler den, der har

tinglyst adkomst på vedkommende ejendom, og beløbene har samme fortrinsret i ejendommen som offentlige skatter og afgifter. For beløbene er der udpantningsret.

§ 55. For ethvert alment vandforsyningsanlæg skal der udfærdiges et regulativ, som skal indeholde nærmere regler om retten til forsyning fra forsyningsledningerne, herunder om forbruget skal måles ved vandmålere, og om grundejernes forpligtigelser med hensyn til vandindlæg. Regulativet kan endvidere indeholde andre bestemmelser af almindelig betydning for vandforsyningen.

Stk. 2. For kommunale vandforsyningsanlæg udfærdiges regulativet af kommunalbestyrelsen. Regulativet skal stadfæstes af miljøministeren.

Stk. 3. For almene vandforsyningsanlæg, der forestås af staten, udfærdiges regulativet af vedkommende minister.

Stk. 4. For andre almene vandforsyningsanlæg skal regulativet udfærdiges af kommunalbestyrelsen efter forudgående forhandling med anlæggets ejer. Regulativet for anlæg, der ejes af et andelsselskab eller interessentskab, kan indeholde bestemmelser om forbrugernes medlemskab.

Stk. 5. Miljøministeren kan udarbejde normalregulativer.

Kapitel 10.

Tilsyn m. v.

§ 56. Miljøministeren kan fastsætte regler om indretningen, placeringen og vedligeholdelsen af vandindvindingsanlæg, om forsyningsledninger og om vandindlæg.

§ 57. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med indretningen og driften af vandforsyningsanlæg.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om tilsynet, herunder om regelmæssigt tilsyn med visse grupper af vandforsyningsanlæg.

§ 58. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med indvundne vandmængder.

Stk. 2. Et vandindvindingsanlæg skal være forsynet med en anordning til måling af det indvundne vand. Den myndighed,

som kan meddele tilladelse til vandindvindingsanlægget, kan til enhver tid bestemme måleanordningens art.

Stk. 3. Ejeren af et vandindvindingsanlæg skal regelmæssigt kontrollere indvindingen, og skal hvert år indberette årsindvindingen til kommunalbestyrelsen. Miljøministeren kan give regler om registrering af de indvundne vandmængder, herunder om gebyr til dækning af udgifterne ved registreringen.

Stk. 4. Ministeren kan bestemme, at visse anlæg skal være undtaget fra bestemmelserne i stk. 2 og 3.

§ 59. Miljøministeren kan fastsætte regler om kvaliteten af grundvand og overfladevand, som anvendes eller skal anvendes til vandindvindingsformål.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke stoffer der må tilsættes vand, der anvendes til drikkevand, eller som kan komme i berøring med levnedsmidler.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om kvaliteten af drikkevand eller vand, som kan komme i berøring med levnedsmidler.

§ 60. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med kvaliteten af vandet i vandforsynings-systemer.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om tilsynet, herunder om regelmæssige laboratorieundersøgelser.

Stk. 3. Udgifterne ved den regelmæssige kontrol af vandet i et vandforsyningssystem afholdes af ejeren af vandforsyningsanlægget. I tilfælde, hvor det må antages, at en virksomhed, der ligger inden for vandforsyningsanlæggets opland, medfører en særlig fare for forurening af vandet, kan kommunalbestyrelsen dog pålægge virksomheden at afholde udgifterne ved et udvidet tilsyn.

§ 61. I de planer for områdets dækning med laboratorieenheder, som amtsrådet udarbejder i henhold til lov om levnedsmidler m. m., optages på grundlag af forslag fra kommunalbestyrelserne bestemmelser om, i hvilket omfang disse laboratorieenheder skal varetage laboratorieopgaver vedrørende vandforsyningen til brug for kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes administration af opgaver efter denne lov.

Stk. 2. Miljøministeren kan meddele private laboratorier autorisation til varetagelse af nærmere angivne laboratorieopgaver i henhold til denne lov. Laboratorier, der er autoriserede, skal benytte de takster, metoder og arbejdsforskrifter, der er fastsat af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler for autorisationsordningen.

§ 62. Opfylder vandet i et vandforsyningssystem ikke de kvalitetskrav, som er fastsat, eller er vandet sundhedsfarligt, kan kommunalbestyrelsen give påbud om, at anlæggets drift skal ophøre midlertidigt eller for bestandigt, eller om andre forholdsregler, herunder at forbrugerne skal træffe sikkerhedsforanstaltninger. Tilsvarende gælder hvis der efter kommunalbestyrelsens skøn er nærliggende fare for, at vandet i et vandforsyningsanlæg kan blive sundhedsfarligt.

§ 63. Kommunalbestyrelsen underretter amtsrådet om resultaterne af tilsynet og om de foranstaltninger, tilsynet har givet anledning til.

Stk. 2. Amtsrådet kan pålægge kommunalbestyrelserne at tage spørgsmål vedrørende tilsyn med vandforsyning op til behandling og beslutning.

§ 64. Kommunalbestyrelsen, amtsrådet, miljøstyrelsen eller personer, der af disse myndigheder er bemyndiget til at foretage undersøgelser, samt vedkommende embedslægeinstitution har uden retskendelse mod forevisning af legitimation adgang til offentlige og private ejendomme for at tilvejebringe oplysninger til brug for beslutninger i henhold til loven eller regler udfærdiget med hjemmel i loven.

Stk. 2. Politiet yder bistand hertil efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem miljøministeren og justitsministeren.

Kapitel 11.

Forskellige bestemmelser.

§ 65. Kommunalbestyrelsen påser, at påbud og forbud efterkommes, og at vilkår fastsat i tilladelser overholdes.

Stk. 2. Er påbud eller forbud ikke efterkommet inden den fastsatte frist, kan kom-

munalbestyrelsen lade foranstaltningen udføre for den ansvarliges regning.

§ 66. Det påhviler den til enhver tid værende ejer af et privat alment vandforsyningsanlæg at berigtige et ulovligt forhold.

Stk. 2. Efterkommer ejeren ikke et af kommunalbestyrelsen meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold, kan det ved dom pålægges ham inden en fastsat tidsfrist under tvang af fortløbende bøder at berigtige forholdet.

Stk. 3. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at påbudet efterkommes, kan kommunalbestyrelsen foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse på ejerens bekostning.

§ 67. Ejeren af vandforsyningsanlæg skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen, amtsrådet eller miljøstyrelsen give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vandforsyningen.

§ 68. Indgår det som et led i tilladelsen til et vandforsyningsanlæg, at der i et vandløb skal foretages regulering, opstemning eller andre foranstaltninger, som efter vandløbsloven kræver tilladelse fra en landvæsensret, kan tilladelsen meddeles af den myndighed, som meddeler tilladelse til vandforsyningsanlægget, således at vandløbslovens regler i øvrigt iagttages. Spørgsmål om erstatning for sådanne foranstaltninger afgøres af landvæsensretten efter vandløbslovens regler.

§ 69. Den, der forestår udførelsen af en boring efter vand, skal inden 3 måneder efter udførelsen af boringen til Danmarks Geologiske Undersøgelse indsende meddelelse om boringens beliggenhed og dens indretning i hovedtræk, de forefundne jordlag, vandstanden, kopi af fysisk/kemiske og mikrobiologiske undersøgelsesresultater og resultatet af afholdte prøvepumpninger samt prøver af de gennemborede jordlag.

Stk. 2. Miljøministeren kan give regler for udførelse af boringer, herunder hvorledes

undersøgelser og prøveudtagning efter stk. 1 skal foretages.

Stk. 3. Den, der erhvervsmæssigt udfører en grundvandsundersøgelse og udarbejder en redegørelse om undersøgelsen, skal inden 3 måneder efter afgivelsen af redegørelsen indsende et eksemplar med tilhørende bilag til det pågældende amtsråd, Danmarks Geologiske Undersøgelse og miljøstyrelsen.

§ 70. Miljøministeren kan bestemme, at amtsrådet skal føre register over de indvindestilladelser, som er meddelt inden for amtskommunen af en landvæsensret, amtsrådet eller en kommunalbestyrelse.

§ 71. Enhver, der har retlig interesse heri, har adgang til at gøre sig bekendt med de undersøgelser og målinger, som er udført af vandforsyningsanlæg til bedømmelse af anlæggets indvirkning på grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m. v.

Kapitel 12.

Afgørelser i vandforsyningssager.

§ 72. Kommunalbestyrelsens og amtsrådets afgørelser meddeles skriftligt til den pågældende. Når særlige grunde foreligger, kan påbud og forbud foreløbigt meddeles mundtligt.

Stk. 2. Skriftlig underretning om afgørelsen sendes samtidig til embedslægeinstitutionen og andre interesserede myndigheder samt privatpersoner, som må antages at have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen. Underretning til privatpersoner kan eventuelt finde sted ved offentlig annoncering.

§ 73. Kommunalbestyrelsens og amtsrådets afgørelser skal indeholde oplysning om klagemyndighed og klagefrist.

Stk. 2. Omfatter afgørelsen et påbud eller forbud, skal der være fastsat en frist for afgørelsens efterkommelse.

§ 74. Inden der træffes afgørelse om påbud eller forbud, skal adressaten for disse

beslutninger skriftligt underrettes om sagen og gøres bekendt med sin adgang til aktindsigt og til at udtale sig efter lov om offentlighed i forvaltningen.

Stk. 2. Underretning som nævnt i stk. 1 kan undlades, hvis øjeblikkelig afgørelse er påkrævet, eller hvis underretning må anses for åbenbart unødvendig.

Kapitel 13.

Klage.

§ 75. Kommunalbestyrelsens og amtsrådets afgørelser kan påklages til miljøstyrelsen, jfr. dog § 76.

Stk. 2. Miljøministeren kan tillade, at afgørelser, der er truffet af miljøstyrelsen som klagemyndighed, og som ikke kan påklages til miljøankenævnet, kan påklages til ham, såfremt afgørelsen er af principiel karakter eller af større betydning for vandforsyningen. Ministeren kan endvidere bestemme, at en afgørelse, som i øvrigt skulle have været truffet af miljøstyrelsen som klagemyndighed, træffes af ham.

Stk. 3. Ministeren kan på eget initiativ tage en afgørelse, som er truffet af en kommunalbestyrelse eller et amtsråd, op til nærmere undersøgelse og afgørelse. Afgørelsen kan kun ændres til skade for adressaten, såfremt afgørende hensyn til vandforsyningen taler herfor.

§ 76. Bortset fra kommunalbestyrelsernes afgørelser efter § 55, stk. 4, kan afgørelser efter kapitel 9 ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 77. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Ved offentlig annoncering regnes klagefristen fra offentliggørelsen.

Stk. 2. Klagemyndigheden kan indtil 6 måneder efter afgørelsen tage en klage op til behandling og afgørelse, når særlige grunde foreligger.

§ 78. En klage har opsættende virkning for et påbud eller forbud, indtil klagemyn-

dighedens afgørelse foreligger eller klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 2. Den myndighed, der træffer afgørelse om påbud eller forbud, kan dog, når særlige grunde taler herfor, samtidig med påbudet eller forbudet bestemme, at dette skal efterkommes uanset klage. Uanset om denne beslutning påklages, skal påbudet eller forbudet efterkommes, indtil klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 3. Såfremt udnyttelsen af en tilladelse forudsætter udførelse af bygge- og anlægsarbejder, må sådanne arbejder ikke påbegyndes før klagefristens udløb. Hvis tilladelsen er påklaget før klagefristens udløb, må bygge- og anlægsarbejder ikke påbegyndes, før klagemyndighedens afgørelse foreligger, jfr. dog stk. 4 og 5. Den myndighed, som har truffet afgørelsen, skal straks give den, der har fået tilladelsen, underretning om, at afgørelsen er påklaget.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 kan klagemyndigheden under behandlingen af en klagesag, når særlige omstændigheder taler herfor, og såfremt det i øvrigt skønnes ubetænkeligt, på begæring meddele tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder. Klagemyndighedens afgørelse kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 3 og 4 ikke finder anvendelse på visse arter af bygge- og anlægsarbejder.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 4 og 5 indebærer ingen begrænsning i klagemyndighedens adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse.

§ 79. Klage indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Denne sender klagen til klagemyndigheden ledsaget af det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

§ 80. Kommunalbestyrelsens, amtsrådets og hovedstadsrådets afgørelser kan påklages af

- 1) afgørelsens adressat,
- 2) embedslægeinstitutionen og
- 3) enhver, der må antages at have individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Hovedstadsrådet og amtsrådet kan påklage kommunalbestyrelsens afgø-

relser. Kommunalbestyrelsen kan påklage amtsrådets afgørelser. Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet kan påklage hovedstadsrådets afgørelser.

§ 81. Til miljøankenævnet kan påklages afgørelser efter § 20 om tilladelse til vandindvinding, som udelukkende tjener til vandforsyning af en erhvervsvirksomhed, samt afgørelser efter §§ 29 og 32, stk. 2 og 3, om ændring eller tilbagekaldelse af tilladelser til sådanne vandforsyningsanlæg, der er truffet af miljøstyrelsen efter § 7 eller § 75, stk. 1, eller af miljøministeren efter §§ 4 og 7 eller § 75, stk. 3. Afgørelser om ændring eller tilbagekaldelse af tilladelser til indvinding af overfladevand kan dog ikke påklages til miljøankenævnet, hvis den tilladte årlige indvinding er under 100.000 m³.

§ 82. Klage indgives til miljøankenævnet.

Stk. 2. Klagefristen til miljøankenævnet er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 3. En klage har opsættende virkning for et påbud eller forbud, medmindre nævnet bestemmer andet.

§ 83. Klage til miljøankenævnet kan indgives af

- 1) afgørelsens adressat,
- 2) enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, og
- 3) hovedstadsrådet, amtsrådet eller kommunalbestyrelsen.

Kapitel 14.

Straffebestemmelser og ikrafttræden.

§ 84. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 18, stk. 1, § 26, stk. 1, § 33, stk. 1, § 50, § 51, stk. 1, eller § 78, stk. 3, 1. og 2. pkt.,
- 2) undlader at indhente tilladelse efter § 21 eller § 25, stk. 1 og 3,
- 3) tilsidesætter vilkår for en tilladelse efter loven,

- 4) undlader at efterkomme påbud eller forbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold, eller påbud eller forbud, som omfattes af § 87,
- 5) undlader at meddele oplysninger efter § 58, stk. 3, § 67 eller § 69, stk. 1 og 3.
- 6) modvirker adgang til en ejendom i strid med § 39 eller § 64,
- 7) forsætlig borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med arbejder og undersøgelser efter § 39.

Stk. 2. I regler, der udfærdiges eller stadfæstes af miljøministeren i henhold til loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af reglerne.

Stk. 3. Er en af de i stk. 1 og 2 nævnte lovovertrædelser begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden som sådan bødeansvar.

§ 85. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af miljøministeren.

Stk. 2. Fra lovens ikrafttræden ophæves lov om vandforsyning, jfr. lovebkendtgørelse nr. 524 af 26. september 1973, som ændret ved lov nr. 288 af 26. juni 1975 og lov nr. 545 af 17. november 1976.

§ 86. Vandindvindingsrettigheder, der er givet eller fastsat i medfør af lov nr. 54 af 31. marts 1926 om vandforsyningsanlæg eller lov nr. 169 af 18. april 1969 om vandforsyning, jfr. lov nr. 373 af 13. juni 1973, er fortsat gyldige. Det samme gælder vandindvindingsrettigheder, der er givet i medfør af vandløbslovgivningen.

Stk. 2. Vandindvinding, der foregår ved lovens ikrafttræden, og hvortil der efter den hidtidige lovgivning ikke har været krævet tilladelse, er fortsat lovlig. For anlæg, som efter deres art omfattes af § 19, er det dog en forudsætning, at grænserne i § 19 på 3000 eller 6000 m³ vand årligt ikke overskrides. For andre anlæg er det en forudsætning, at indvindingens omfang ikke forøges væsentligt.

Stk. 3. Bortledning m. v. af grundvand, der ville kræve tilladelse efter loven, er lovlig uden sådan tilladelse, hvis det pågældende anlæg er påbegyndt inden lovens ikrafttræden. Såfremt der ved sådanne anlæg

fremkommer eller er udsigt til skader som følge af en ændring af grundvandsstanden, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om afhjælpende foranstaltninger.

Stk. 4. Rettigheder efter stk. 1-3 gælder, for så vidt de ikke i forvejen er yderligere begrænset, kun for et tidsrum af 30 år fra lovens ikrafttræden. For rettigheder til indvinding af vand til vanding af landbrugsafgrøder og til dambrug er gyldighedsperioden dog med hensyn til grundvand højst 15 år og med hensyn til overfladevand højst 10 år efter lovens ikrafttræden. For dambrug, der er oprettet før 1. oktober 1974, er gyldighedsperioden med hensyn til overfladevand dog 25 år.

Stk. 5. Bestemmelserne i lovens § 26, stk. 3, og §§ 29-36 og 46-68 finder tilsvarende anvendelse på rettigheder efter stk. 1-3.

§ 87. Påbud, forbud, forlig og andre overenskomster, der er lovligt givet eller indgået efter den tidligere lovgivning, bevarer deres gyldighed.

Stk. 2. Aftaler truffet i henhold til lov af 30. november 1857 angående staden Københavns og dens grunds forsyning med vand fra de nye vandværker, jfr. lov nr. 14 af 28. januar 1876, bevarer deres gyldighed, medmindre andet følger af vandforsyningsanlæggets regulativ.

§ 88. Bestemmelserne i § 10, 1. pkt., i lov af 30. november 1857 angående staden Københavns og dens grunds forsyning med vand fra de nye vandværker, §§ 2-4 i lov af 30. november 1857 om beskyttelse af de til Københavns vandvæsen hørende værker, anlæg og beholdere m. v. og §§ 1-3 i lov nr. 60 af 24. april 1896 om beskyttelse af vandforsyningsanlæg er fortsat gældende for de ledninger, værker m. v., som bestod den 1. april 1970, og som da var omfattet af disse love.

§ 89. Hvis en landvæsensret ved lovens ikrafttræden behandler en sag om tilladelse til indvinding af overfladevand til vanding eller dambrug, færdigbehandler retten sagen efter de hidtil gældende regler. Det samme

gælder sager, der er afgjort af en landvæsenskommission før lovens ikrafttræden, men som ankes efter dette tidspunkt.

Stk. 2. Sager, der i medfør af stk. 1, 1. pkt., afgøres af en landvæsenskommission efter lovens ikrafttræden, kan i overensstemmelse med de hidtil gældende regler indankes for en overlandvæsenskommission.

Stk. 3. Miljøministeren kan bestemme, at behandlingen af enkelte af de i stk. 1 og 2 nævnte sager eller grupper af sådanne skal overgå til ham, miljøstyrelsen, hovedstadsrådet eller amtsrådet.

§ 90. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Skytte.

/ Arentoft.